

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 13.10.2022

OYA ERSOY

İstanbul Milletvekili

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli I sayılı cetvelde yer alan genel bütçeli idarelerden olup, faaliyetlerini merkezi yönetim bütçe kanunlarıyla verilen ödeneklerle gerçekleştirmektedir. Bakanlığın 2021 yılı başlangıç ödenekleri toplamı 3.378.164.000,00 TL olup; yıl içerisinde eklenen ödeneklerle birlikte yıl sonu toplam ödenek tutarı 10.258.469.843,82 TL olmuş ve Genel Bütçenin %0,25'ine tekabül etmektedir.

Sayıştay Başkanlığının 2021 raporunda yer alan bulgular ise şunlardır:

- **İlama Bağlı Giderlerin Zamanında Ödenmemesi**

İl Müdürlükleri tarafından kesinleşen mahkeme giderlerinin zamanında ödenmemesi sonucu yüksek miktarlarda gecikme faizi ödenmesine sebebiyet verildiği görülmüştür. Yapılan incelemede, İl Müdürlükleri tarafından kesinleşen mahkeme alacaklarının zamanında ödenmediği, bunun sonucunda da mahkeme alacağının faizi, avukatlık vekalet ücretinin faizi, diğer giderlerin faizi gibi gider kalemlerinin de ödenmek durumunda kaldığı anlaşılmıştır.

- **Atık Yönetimi Yönetmeliği Hükümleri Kapsamında Değerlendirilen Tesislerin İmar Planına İşlenmemesi**

Yapılan incelemede, Atıkların Yakılmasına İlişkin Yönetmelik ve Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik kapsamındaki tesislerden imar planlarına işlenmeyen tesislerin olduğu görülmüştür. Oysa belirtilen tesisler, özellikleri itibarıyla her yere kurulması mümkün olmayan tesisler olduğundan ve yerleşim birimlerine olan uzaklıkları gibi parametreler önem taşıdığından, belirtilen tesislerin imar planlarına mutlaka işlenmesi ve sonraki planlama süreçlerinin de ona göre belirlenmesi gerekmektedir.

- **ÇED Proje Bedellerinin Başvuruyu Yapanlar Tarafından Düşük Gösterilmesi ve Başvuru Ücretlerinin Gereğinden Az Ödenmesi**

İşletmeler tarafından ÇED proje bedellerinin düşük gösterilmesi sonucu, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü 2021 yılı Birim Fiyat Listesinde yer alan başvuru bedellerinin daha az tutarlarda ödendiği görülmüştür.

- **İşletmeler Tarafından ÇED Sürecinde Proje Bedellerinin Düşük Gösterilmesi Sonucu İdari Para Cezalarının Az Ödenmesi ve İdare Tarafından Konuya İlişkin Bir Kontrol Mekanizmasının İşletilmemesi**

İşletmeler tarafından ÇED proje bedellerinin düşük gösterilmesi sonucu, 2872 sayılı Çevre Kanunu çerçevesinde kesilen idari para cezalarının olması gerekenden düşük hesaplandığı tespit edilmiştir.

- **ÇED Kapsamı Dışında Tutulan Projelerde Yapılan Kapasite Artışlarının ÇED Süreçlerine Dahil Edilememesi**

ÇED kapsamı dışında tutulan projelerde, çevreye verdiği etkiyi değiştirici nitelikteki faaliyet alanının büyümesi ve tesis kapasitesinin genişlemesi gibi proje değişikliklerinin kapasite artışı kapsamında değerlendirilmemesi sonucu ÇED süreçlerine dahil edilemediği görülmüştür.

- **Sıfır Atık Yönetim Sistemi İçin Öngörülen Sürelerin Takibinin Yapılmasına İlişkin Kontrol Mekanizmasının Kurulmaması**

Bakanlık tarafından sıfır atık yönetim sistemine geçiş için mevzuatta belirlenen sürelerin takibi için kontrol mekanizması kurulmadığı ve sistemi kurma zorunluluğu bulunan yerlere yaptırım uygulanmadığı görülmüştür.

Son yıllarda insan faktörü sonucu yaşanan küresel iklim krizi, su varlıklarının yanlış tarım politikaları ile yok edilmesi, termik santrallerin yarattığı hava kirliliği, koyların ve doğal sit

75162

alanlarının imara açılması sonrası yok edilmektedir. Bakanlığın görevi bu ve benzeri doğa talanının engellenmesi olmalıdır. Çevreye zarar veren her türlü anlaşmalar iptal edilerek çevrenin korunmasına dair yatırımlar yapılmalıdır.

Bu bağlamda;

1. Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, önceki yıl/yıllar Sayıştay Denetim Raporunda belirlenen kaç bulgu/tespiti yerine getirerek idari düzeltme işlemi yapmıştır?
2. Sayıştay raporunda Türkiye Çevre Ajansı'na 801 milyon 386 bin lira ödenek aktarıldığı yer almaktadır. Ajans bu parayı hangi giderler için kullanmıştır? Ajansın kendi gelirleri ne kadardır nerelere harcanmıştır?
3. Atık Yönetimi Yönetmeliği hükümleri kapsamında imar planına işlenmeyen kaç tesis vardır? Bu tesislere Çevre Kanunu hükümleri kapsamında gerekli işlem ve yatırımlar uygulanmış mıdır?
4. Sayıştay raporunda Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) proje bedellerinin başvuru tarafından düşük gösterildiği bulgusu yer almaktadır. Kaç projenin bedeli düşük gösterilmiştir? Bu şirketlere dair herhangi bir yaptırım uygulanmış mıdır?
5. ÇED kapsamı dışında tutulan projelerde, çevreye verdiği etkiyi değiştirici nitelikteki faaliyet alanının büyümesi ve tesis kapasitesinin genişlemesi gibi proje değişikliklerinin, kapasite artışı kapsamında değerlendirilmeme nedeni nedir? Bunun sonucu olarak ÇED süreçlerine dahil edilmemesi projenin çevreye vereceği zararın tespitini zorlaştırmayacak mıdır?
6. Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, sıfır atık yönetim sistemine geçiş için mevzuatta belirlenen sürelerin takibi için neden kontrol mekanizması kurmamıştır? Sistemi kurma zorunluluğu bulunan yerlere neden yaptırım uygulamamıştır?
7. Atıkların Yakılmasına İlişkin Yönetmelik ve Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik kapsamında imar planlarına işlenmeyen kaç tesis vardır? Kaçı yönetmeliğe aykırı olarak faaliyette bulunmaktadır?
8. İl müdürlükleri tarafından kesinleşen mahkeme giderlerinin zamanında ödenmediği için ödenecek faiz tutarı ne kadardır? Zamanında ödenmemesinin nedeni nedir?